

Тотуїсв

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 8 (38)

Жовтень

1957

Доктор Олександр Тисовський (другий зліва) оглядає луки новаків-отроків на щогорічному таборі „Лісова Пісня” на Бобрівці, ЗДА.

Світл. пл. сен. Я. Шегрин

м. сен. В. С. Кушніна, ОХ

ПЛАСТОВА ЮВІЛЕЙНА ЗУСТРІЧ

Цього літа пластуни Америки та Канади святкували врочисто 45-ліття Пласту — Ювілейною Зустріччю. Відбулася вона на оселі „Пластова Січ”, недалеко міста Торонто в Канаді. На цю зустріч з'їхалося більше тисячі пластунів. Деякі приїхали так здалека, що мусли їхати по два-три дні залізницею, а інші мусли навіть летіти літаками.

На Зустріч прибув з Європи, з Австрії, і сам Основоположник Пласту доктор Олександр Тисовський (про нього всі читачі „Готуйсь” вже добре знають!) та Начальний Пластун, що його пластуни називають „Сірий Лев”.

Першого дня всі пластуни зібралися з своїми прапорами (а було їх дуже багато!) на великій площі та розпочали Зустріч молитвою. Потім запалили вогонь на честь тих пластунів, що згинули в боях за Україну.

Вже цілий минулий рік ваші старші подруги та друзі, пластуни та пластуни „мандрували по Україні”. Не думайте, що справді мандрували, бо ж знаєте, що на жаль тепер воно немож-

1911 — 1956

ливе! Вони тільки вибирали собі якусь українську землю: чи то Полісся, чи Закарпаття, чи Кубань, чи ще яку іншу, та старалися навчитися про неї якнайбільше. А на саму Зустріч привезли зі собою все, що приготували під час того року: ляльки в одягах з своєї обраної землі, маленькі моделі церков, хат, що їх будують саме так у цій їхній землі, альбоми з світлинами її краєвидів.

А другого дня Зустрічі на великій площі пластуни визначили ніби границі України та порозкладали все, що придбали, на тому місці, де на карті мала бути їх земля. Пластуни поставав-

ли там в одягах таких, як носять дівчата обраної ними землі. Одяги ці вони самі собі пошили!

Третього дня учасники Зустріччї змагалися поміж собою, хто швидше добіжить чи допливе до мети, хто скочить вище, хто кине далше кулею чи кружком-диском. Найкраще робили це пластуни з Торонто і вони дістали нагороду, що завжди стоятиме в їх домівці та пригадуватиме їм їх перемогу.

З нагоди Зустріччї Пласт видав теж окремі марки, що їх можна наклеювати для прикраси на листи. На них намальована відзначка Зустріччї, що її дістали всі пластуни, які там були. А „Готуйсь” передрукував ось цю відзначку і для вас усіх, читачі! Пригляньтесь їй добре та відчитайте, що на ній написано. А ще розпитайте у старших, що визначають окремі рисуночки на ній.

ЗІ ЩОДЕННИКА НОВАКА-ІВАСЯ

2. Жовтня

Тан вчитель дав нам книжку але вона дуже груда. Її тільки 128 сторінок. Я зараз їду читати М'ягел. ☺

4. Жовтня

Я читав книжку до 10 сторінок. На сьогодні досить! 10

10. Жовтня

Я дуже цікавий, чи Таблиць знайде сестричку? Загаз читати далше...

11 Жовтня

Таблиць знайшов! Але що я буду читати коли книжка покінчиться??

?? ?

ІЗ ПРИГОД АСЯ

Нещастя трапилося Асеві. Першого дня вакацій, йдучи вулицею, почув позаду себе крик: — Рятунку, рятунку!

Це Мартуся, дівчинка з сусіднього дому, кричала, бо на неї якийсь великий собака напосівся.

Асьо чимдуж кинувся відганяти собаку, що вже й одержу Мартусі порвав. Та пес, замість утікати, кинувся на Ася і покусав йому ногу. Може був би ще більше лиха накоїв, та на щастя, прибігли люди і собаку прогнали.

Лікар наказав Асеві лежати в ліжку, бо рана хоч і невелика, але небезпечна. І досадно Асеві і трохи не плаче. — Лежати в ліжку! Саме тепер, коли науки нема, а через два дні і табір починається. — Всі пойдуть, тільки я з обмотаною ногою мушу дома сидіти! Чи треба було мені заходитися з тим собакою?

І він давай сердитись на всіх собак на світі!

Та в ту ж мить якийсь невидний голос обізвався у ньому:

— Чи ж не соромно тобі щось таке думати? Хіба ж ти міг інакше поступити? Міг не звернути уваги на крик Мартусі?

— Правда, правда! — думає Асьо. — Коли минулого року мене собака погриз, то я не дуже й нарікав, бо тоді лазив у чужий сад за грушками!

Але й нагороду дістав за свій вчинок. Мартуся приходила кожного дня відвідати його та приносила йому, то ягоди, то інші ласощі.

А батько знав, що Асьо дуже любить таборувати і зробив йому несподіванку. Пішов до братчика кошового і просив прийняти Ася в юнацький табір, що мав початися через три тижні. І кошовий погодився, бо Асьо хоч новак, але високий ростом і на пластуванні знається.

Велика радість була для Ася, коли він виїздив у табір. Спершу юнаки не дуже ласкаво відносились до нього, мовляв, чого треба новаків у нашому таборі? Але через кілька днів він став немов один із них, а за меткість і веселу вдачу всі його полюбили.

Та одно було лихо: в шатрі разом з Асем був один юнак такий недбалюх, наче б порядку і зроду не бачив. І як уже всі інші не старались, прапорця чистоти не могли ніколи одержати. А все через того юнака! І Асьо надумав тому якось зарадити.

Була ніч. Місяць заховався десь за густі хмари, а з ним і зорі, і ніч така непривітно-чорна, що далі двох кроків нічого не побачити. І десь трохи поза північ випала черга недбалому юнакові йти

на стійку. Ох, як нерадо! Стійки він взагалі відбувати не любив, а до того ще й боягуз був із нього немалий. Та що вдієш? Наказ! Станув біля щогли і ні кроку далі, хоч, звичайно, треба ходити по цілому таборі. Стоїть і труситься.

Нараз щось зашелестіло в куцах. Спершу стиха, а згодом все сильніше. Юнакові волосся дубом на голові стануло, капелюх мало що не злетить, серце аж до горла полізло і стукоче, ніби хтось молотом гупає. Втік би до шатра, так на сміх піднімуть! А шерех не затихає, а все ближче та сильніше!

І ось якийсь страшенний звір підходить. Голова велика, пелехата, довгі зуби, очі блищать так злюще, і весь чорний, волохатий. Підходить, роззявивши пащу.

Юнак ворохнутися не може зі страху. А звір до нього:

— Я прийшов тебе з'їсти!

— Я-я-я-я ні-і-і-ічого не винен!

— О, ого, не винен! — регочеться звір. — А непорядок у шатрі хто заводить? А хто дрімає на гутірках?

— Ой, дядьку, даруйте! Я більше не буду! Слово вам даю!

— Ну, то добре. Але пам'ятай, бо якщо ні, то в найближчу ніч...

І звір зник у куцах.

Ранком юнаки немало дивувались, коли він і ліжко стелив дбайливо і в наплечнику порядкував і пильно мився. І з того дня мов не той став.

Тільки Асьо якось дивно увесь час посміхався і аж на останній ватрі розказав про нічну пригоду зі звірем. От сміху було багато і була весела точка до програми.

А той юнак стиснув Асеві руку і дякував щиро за те, що і страху позбувся і навчився порядку.

Сірий Орел Орест

БАБИНЕ ЛІТО

Одного разу, а було це дуже-дуже давно, на краю одного українського села стояла маленька хатинка. У цій хатині жила стара бабуса. Люди в селі називали її: Баба Палажка.

Того року баба Палажка не почувалася добре. Боліли крижі, колело в боці, а руки тряслися, мов у лихорадці. А коли сонечко перестало гріти і почалася осіння слота, то бабі стало дуже зимно. Горнула баба якомога ближче до печі, та навіть вогонь у печі не міг її загріти.

Решткою сил натягнула баба на себе велику хустку й пошкандибала у ліс. Там у глибокому яру, жила ворожка.

— Ради Бога, — попросила бабуня ворожку, — дайте мені якогось зілля, щоб мої кості загріло!

— Ой, голубонько, — відказує ворожка, — нема на світі такого зілля, щоб на твою слабкість помогло. Одиноке літо могло б тебе загріти. Та не до літа, а до зими йде, сама ж знаєш!

— То вже нема ніякої ради?

— Стривай! Є ще одна рада. Дам я тобі чарівного павука. За сім днів він заверне тобі літо, щоб тебе уздоровило. Але кожного дня, як довго житимеш, як тільки встанеш з постелі, мусиш покласти павукові на припічку ложку молока й покликати його словами:

Ой, Павучку, Довгоручку,

Иди, снідай на припічку!

Та тільки пам'ятай, це мусять бути твої перші слова кожного дня. Коли ж забудешся і промовиш перед тим бодай одне інше слово, скоїться страшне лихо!

Взяла баба Палажка павука й понесла додому. А в своїй хатині поклала вона на припічку ложку молока і промовила:

— Ой, Павучку, Довгоручку,

Иди, снідай на припічку!

І так робила кожного ранку.

Мал. Р. Лучаківська

Сім днів і сім ночей падали осінні дощі. А павук баби Палажки сидів тим часом за печею, пряв срібні тоненькі ниточки і ткав з них якусь дивну матерію. Аж сьомої ночі закінчив він свою роботу. Було це прекрасне накривало для баби Палажки. Привіс його під вікно, де на лаві спала баба Палажка твердим сном і накрив її чарівним накривалом.

Коли ранком баба Палажка прокинулася, то крізь вікно світило на неї сонце. Вперше від дуже давна було бабі тепло й вона більше не дрижала з холоду. Її, бачте, гріло чарівне накривало. Та баба думала, що то сонце так її гріє. Забула про пересторогу ворожки, не говорити нічого, поки не нагодує свого павука, і голосно закликала:

— Літо! Літо!

І тоді сталася страшна річ. Зірвався нагло буревій і розторочив на шматки бабину хатину. Подув у чарівне накривало баби, розірвав його на мільйони тоненьких ниточок і розвіяв їх по всьому світі.

І від тоді, щороку, коли настане осінь, сонце перестає гріти і в повітрі літають тоненькі срібні ниточки. А люди, дивлячись на них, говорять:

— Он, бабине літо! Вже скоро прийде зима!

З НОВАЦЬКОГО СВІТУ

В таборі „Нове Підлюте” новачки написали були такого листа до України:

Дорога нам Батьківщино!

Ми пишемо цього листа, думаючи про Тебе, наша Найрідніша! Пишемо до Тебе з-за океанів і гір, тай, хоч деякі з нас Тебе й ніколи не бачили, але знаємо всі з розмов наших батьків та майже бачимо тут, поміж нами. Ми Тебе кохаємо нашими малими серденьками, Мати Дніпра-Бористена, серце Карпат! Нас манять Твої широкі лани і просторі степи. Пишаєшся своїми вишневими садками, стародавніми містами.

Ми спалимо цей лист, щоб дим полинув за гори, моря і ріки, аж поки долине до Тебе, Батьківщино! І тими словами розкаже Тобі, як дуже ми Тебе любимо, як ми за Тобою тужимо. Поб'є-

Новацька засідка.

мо лютого ворога і скинемо з Тебе кайдани. Наша люба Ненько, ми пригортаємо Тебе з глибини нашої душі, нашого серця. Просвічуй нам, наше Ясне Сонечко, на нашому довгому та важкому шляху!

Рій „Кедри”

Табір „Нове Підлюте”
в Накс, Америка.

Княжі отроки з луками та щитами — з табору на Бобрівці.

Світа, пл. сен. Я. Шегрив

Дрот поміж новацтвом у таборі „Лісова Пісня” на Бобрівці, Америка.

Так колись збиралися в таборі у Підлютому новачки та новаци коло свого Добродія Митрополита Андрея Шептицького.

ЩО ПИШЕ ОЧАЙДУШОК ЧИТАНЧИК?

Розїхалися ви були на ферії по таборах, оселях, пусто стало в наших домівках. Затужив я та подався за вами у новацький табір.

В таборі гамір, рух: приготуються до огника. Новачки скупчилися біля полочки з книжками.

— Прощу мені дати цю гарну книжечку з трьома лебедями! — просить одна новачка. — Ми зараз всі будемо її читати!

Вмить зібралися новачки під деревом, а сестричка розгорнула перші сторінки прегарної книжечки Леоніда Полтави „Лебеді”.

— Чудові картини! Такі, як в нас в Україні! — закликали новачки. А сестричка почала читати вірш „Наша батьківщина”.

— Сестричко, це чудовий вірш! Ми будемо його разом декламувати на нашому вогнику!

Сестричка читала далі про трьох лебедів, що підняли змученого братика-лебедя під небо і полинули в рідний край. Про зайчика, що зимою прибіг у се-

ло, бо в лісі замело всі стежки снігом, про дітей, що відчитували сліди в снігу. Про снігову бабу, про черевички, що бродили водою. Про хлопчика, що простудив носика, про Василька, що ніс золоті сережки сестричці та загубив їх на стежці, про котика Мурася, про маленьку Марію, що грибка в лісі знайшла, про яблука на полиці та про малого летуна, що мріє купити літак та летіти в Україну.

Слухав і я пильно та приглядався з-за плечей сестрички чудовим образочкам у книжці, що їх виконали наші мистці: М. Григоріїв та М. Михалевич.

Сестричка закінчила читати, а

ПІСНЯ ТАБОРУ „НОВЕ ПІДЛЮТЕ”

(На мелодію „Вже вечір вечоріє, повстанця серце б’є”)

Приїхали ми з міста
В гарячий літній час,
Де річка срібна-чиста,
Де сонце кличе нас!

Гей, рівною лавою
Новацький славний рід,
У табір йдемо жваво:
Вперед! Вперед! Вперед!

Ми хочемо всі бути
Відважні та міцні,
Як новаки в Підлютім
У рідній стороні!

Гей, рівною лавою...

Далеко Україна,
Далеко Рідний Край,
Та в кожну хвилину
Вкраїну пам’ятай!

Гей, рівною лавою...

Чи дома, чи у школі,
Чи в таборі, чи тут,
Сповнити добре діло
Ніколи не забудь!

Гей, рівною лавою...

Бо час прийде, година,
Коли з Карпат верхів
Покличе Україна
До себе юнаків!

Гей, рівною лавою...

Покличе наша Мати,
Козацькая земля,
Щоб ката проганяти,
Щоб воля знов була!

Гей, рівною лавою
Новацький славний рід!
Вернути давню славу
Ми йдем: вперед, вперед!

(Багато новацьких таборів цього року називалися „Нове Підлюте” на згадку про колишні новацькі табори в Україні у Підлютому, в горах Карпатах).

новачки все ще чекали, що продовжуватиме.

А вечером, кругом огника, новачки разом виголошували вірш „Наша батьківщина”. А всі гості навколо питалися:

— Чий це вірш?

— Леоніда Полтави з книжечки „Лебеді” — відповіли новачки.

Готуйсь!

Ваш

Очайдушок Читанчик

ЩО ЗРОБИМО З ЖОЛУДДЯ ТА ГОРІХОВИХ ЛУШПИНОК?

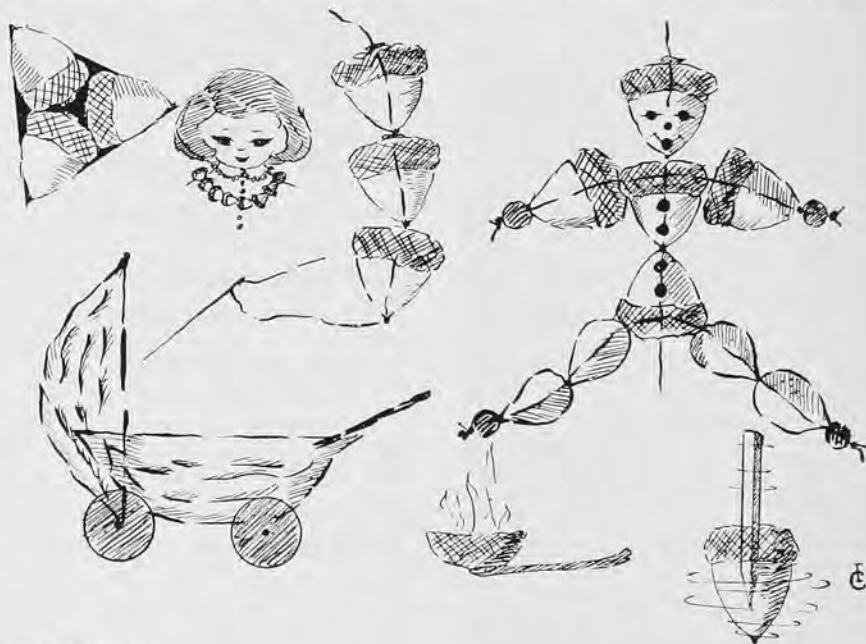
Кожний та кожна з вас певно любить волоські горішки! Смічні вони, а до того розколювати їх та видушувати зерно — це теж гарна забава! Коли зробите це дуже уважно, то з кожного горішка дістанете дві лущинки. Їх можна вигладити з середини ножем, вистелити одну ватою, причіпити колісця з картону та буде візочок для малесенької ляльки, як бачите тут на образку.

А всі інші забавки, що тут бачите, можна зробити з жолуддя. Його знайдете тепер всюди на землі, де ростуть дерева-дуби.

Коли насиляєте жолуді на нитку, буде намисто для вас чи для ляльки. Тільки жолуді мусять бути свіжі, щоб голка легко проходила. Коли ж не счоче пройти крізь тверду мисочку, треба повертати дірку сверликом.

Можна теж перекраяти три жолуді на половинки та наліпити на трикутник із твердого барвного паперу, як бачите на образку. З-заду треба лиш пришити ниткою шпильку „приятельку” — і брошка готова. Можете подарувати її мамі чи старшій сестричці.

А такого паячика з жолудей зовсім не важко зробити! Треба

Мал. І. Стецьків

тільки добре приглянутися на образку, як понасилювати жолуді на ниточки. Руки та ноги треба закінчити великими кораликами, лице та гудзики намалювати. Якби кожний із вашого роя змайстрував такого одного, то до вашого гнізда прибув би ще один рій „Жолудики”.

З мисочки жолуді можна ще зробити таку „козацьку люльку” — але це лиш на забаву, бо ні новак, ні пластун справді курити не будуть!

А щоб мати таке фуркало з

жолуді, просто треба запхати в неї патичок.

А ще розгляньтеся добре дорогою зі школи чи з домівки — то побачите як багато лежить на дорогах різних осінніх скарбів: каштани, шишки і буква з буків, і „їжачки” з плятанів і пожовкле листя всіх красок! Спробуйте, що можна з цього всього зробити, а коли вам щось гарне вдасться, попросіть когось, щоб вам його сфотографував та пришліть світлину до „Готуйсь”!

РОЗМОВА ПАВЛУСЯ З МИХАСЕМ

Прибіг Павлусь до Михася позичити книжку „Чмелик”. Хотів знати, що то за такий „чмелик”, що про нього аж цілу книжку написали!? Ледве привіталися, а Михась йому:

— Знаєш, чим я буду, коли виросту?

Здивувався Павлусь, бо він сам про це ніколи не думав.

— А чим?

— Буду фільмовим продуцентом.

— А як же ти це потрапиш? — спитав Павлусь.

— О, я вже знаю, як! — похвалився Михась. — Мені дядько розказав. Буду мати своє власне велике підприємство і там будуть грати щонайкращі артисти, а я робитиму їм світлини...

— Овва, то нічого з того не вийде! — зрадів Павлусь, що він щось краще знає. — Світли-

ни не воруються, а на фільмі — сам знаєш: все ходить, їздить, танцює...

— Коли якраз вийде! — загарячився Михась. — Фільм — це така довжезна стяжка, а на ній одна біля одної малесенькі світлинки.

— Яка ж задовга?

— Коли на цілий фільм, то можна б нею вистелити дорогу від нас аж до нашого табору. Але вона навинена на такому великому колесі і швиденько перевивається на друге. Коли ж образки так швидко перебігають тобі перед очима, то здається, ніби це один лиш образок, але те, що на ньому, рухається. Це так, як їдеш поїздом попри частокіл і тобі здається, ніби то стовпи у ньому біжать.

— Може й так, тільки вже не кажи мені, що ці світлини ма-

ленькі! Я ж сам бачив: на екрані вони великі-великі, як правдиві предмети чи люди! — не хотів погодитися Павлусь.

— А певно, бо їх висвітлюють! Коли стяжка перебігає, то за нею світять таку сильну лампу, що відбиває образок на екрані. — А ось побачиш. — І Михась за-світив настільну лампу та ка-зав Павлусеві держати долоню перед нею. І справді — на проти-лежній стіні станула така велика тінь від руки, немов це не Пав-лусева, а якогось велетня.

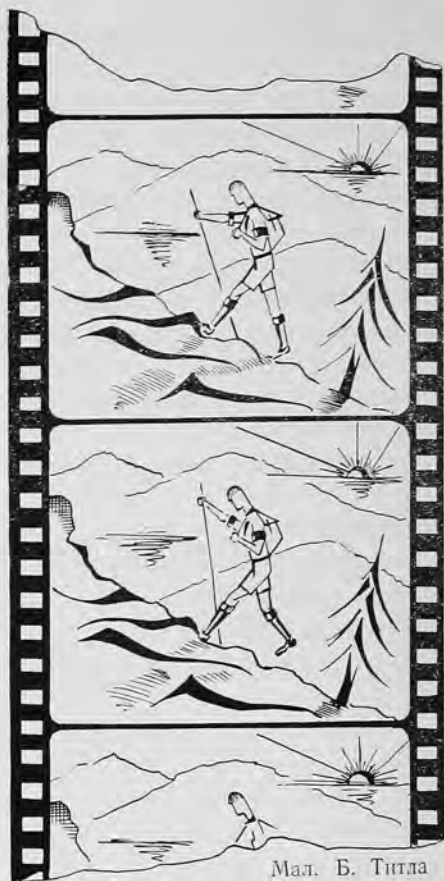
— Ну, нехай, — погодився Пав-лусь, — але, як будуть твої філь-ми говорити?

— І на це є спосіб! На край-чику фільмової ленти награвся голос так, як і на грамофонній пластинці.

— Ну а... — і Павлусь приза-думався на хвилинку, що то ще таке спитати б, щоб Михась, на-решті, не знав. — А які ж ти фільми вироблюватимеш?

— Та які ж?.. Та різні... — Зні-яковів Михась.

— То я вже знаю! — аж під-скочив на радощах Павлусь. — Ось спершу фільм про гетьмана Мазепу, що то був у „Готуйсь” у червні, і що про нього нам братчик розказував. Знаєш: така гарна велика палата, і гетьман скликає всю старшину і каже їм, що йде боротися проти москов-ського царя Петра. А потім по-кажу облогу Батурина і бій під Полтавою. І цей фільм піде по всьому світі, щоб цілий світ знав.

Мал. Б. Титла

як Україна боролася за свою волю!

— Добре, я можу накрути-ти такий фільм! Але може ска-жи ще який!

— Ого, скільки хочеш! Мож-на б навіть накрутити про князя Олега, і з тими човнами на ко-лесах і як він прибиває щит на брамі Царгороду. А греки загля-дають тільки із-за мурів, бо бо-ються його. Або ще...

— Слухай, Павлусю, — пере-бив йому нараз Михась, — коли я вже буду великий та робити-

му ці фільми, то ти мені писати-
меш сценарі, добре?

— А що це: сценарі?

— Та те ж, що мають артисти
грати.

— А коли так, то й гаразд! —
зрадів Павлусь і вони стиснули
один одному міцно ліві руки.

ТАЛЯ І ЛЯЛЯ

Мал. І. Стецьків

ТАЛЯ ДУЖЕ РАДО
КАЗОЧКИ ЧИТАЄ,
МОВ КНЯЗІВНУ З КАЗКИ
ЛЯЛЮ ОДЯГАЄ.

НОВАЦЬКІ УСМІШКИ

Івась пішов на пошту, щоб ку-
пити марку на листа.

— Якої треба тобі? — питає
урядовець, за 5, 10, 20 чи біль-
ше?

— Ах, хіба ж я знаю, — каже
нерішуче Івась, — покажіть, будь
ласка більше їх, щоб було з чого
вибрати!

**

Михась біг вулицею і нехотя-
чи штовхнув якогось пана. Зви-
чайно, зараз же перепросив йо-
го чемно. Та пан задержав його
і крикнув сердито:

— Хлопче, я маю охоту дати
тобі доброго штовханця!

— Ой, на жаль, мати заборони-
ла мені брати дарунки від незна-
них людей! — відповів Михась
і побіг далі.

**

Коли тільки мати не мала ча-
су доглянути, Юрко держався
здаєка від води та мила. Одно-
го разу пішов до лікаря.

— Тобі, сину, треба було по-
митись, коли йшов до мене. —
каже лікар.

— Правду кажете, пане докто-
ре, — відповідає Юрко, — але я
думав, що в мене якась внутріш-
ня недуга!

УВАГА!

УВАГА!

Вже появились ім'янинові, уродинові та інші картки видання

„Молодого Життя”

Замовляйте їх у нашій адміністрації та висилайте
свій рідні і друзям!

НАШ ДОДАТОК

Тепер місяць жовтень, про це ви всі, читачі „Готуйсь” добре знаєте. А в саму половину жовтня, чотирнадцятого, припадає велике свято Покрови Матері Божої. Ще великий наш князь Ярослав Мудрий віддав був Україну під Покров Пречистої і з того часу її в Україні особливо почитають.

На Запоріжській Січі козаки мали теж у своїй церкві образ Матері Божої та віддавали на прикрасу цієї церкви велику частину своєї здобичі із походів на Турків та Татар.

А під час Служби Божої, коли панотець читав Євангелію, козаки витягали до половини шаблі з піхов, щоб показати, що вони в кожную хвилину готові боронити свою віру.

І на нашому додатку намалювала нам сестричка Христя козаків у Січовій церкві, саме під час читання Євангелії. Витніть собі всі постаті та понаклеюйте на картонику, як це ви завжди досі робили. А в саме свято Покрови не забудьте помолитися їй за волю України, так, як колись молилися козаки!

СОФІЙКА І НАДІЙКА (Цього разу зменшено)

Софійка і Надійка
Раз і разом
Порішили сісти
Токи прийде з міста
Робити добре діло.

Стріпали листи,
Зали цілу
Прибрали новими.

○○○○ потили хисто,
Гляньте, !
○○-ок було ○○○○
А зробилась ○○○○○→

ЗАГАДКИ:

На сходини роя прийшло $\frac{3}{4}$ всіх новаків. Братчик сказав, що коли прийде ще один, буде $\frac{5}{6}$ роя „Ведмедики” і можна буде вже починати сходини. Ану подумайте, скільки було всіх „Ведмедиків”?

„HOTUJS” — MAGAZINE
for Ukrainian Children
Published by „Molode Zytia”, Inc.
New York, N. Y.
Редагує Колегія під проводом пл. сен.
Лесі Храпливої
158 E. 7-th St., Apt. 3 A.
NEW YORK 9, N. Y. USA
Загальна Редакція й Адміністрація
пл. сен. Богдан Кравців
с/о „Molode Zytia”,
306 E. 9th Street
New York 3, N. Y.

Друкарня „Dnipro” 77 St. Marks Pl.
New York N. Y.